

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียน โรงเรียนอนุบาลมหาสารคามระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวนนักเรียน 250 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียน โรงเรียนอนุบาลมหาสารคามระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นชั้นเรียนที่ผู้วิจัยทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นครูประจำชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม
2. คู่มือการใช้แบบสังเกตและแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2552
- 1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 1.3 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยมี

ลำดับขั้นตอนของแผน ดังนี้

1.3.1 แนวคิดหลัก

1.3.2 จุดมุ่งหมาย

1.3.3 เนื้อหา

1.3.4 ขั้นตอนการทำกิจกรรม

- 1) ชี้นำ
- 2) ชี้นำดำเนินกิจกรรม
- 3) ชี้นสรุป

1.3.5 วัสดุ/อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1.3.6 การประเมินผล

- 1) วิธีวัดผล
- 2) วิธีประเมินผล

1.3.7 ทักษะกระบวนการที่ได้ฝึก

1.3.8 ความคิดเห็นของผู้บริหาร

1.3.9 บันทึกผลหลังการเรียน

1.4 นำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านประกอบด้วย

1.4.1 ดร.รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง ศศ.ม (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) อาจารย์

ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.4.2 ผศ.ทัศนีย์ นาคคุณทรง การศึกษา กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.4.3 นางอัญญา ผลาผล ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย โรงเรียน

บ้านกอก อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1.4.4 นางเจนจิรา เพชรทอง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

1.4.5 นางบุญเลิศ สัมมณกุล ครูชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย โรงเรียนบ้าน
หนองหล่ม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ประเมินด้วยการใช้มาตราส่วนประมาณค่า โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบจัดอันดับ
คุณภาพ แบ่งเป็น 5 เกณฑ์ คือ

5 หมายถึง	มีความเหมาะสม มากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสม มาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสม ปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสม น้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสม น้อยมาก

1.5 นำความคิดเห็นของผู้ประเมิน ที่มีต่อแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์ในแต่ละข้อรายการมาหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	มีความเหมาะสมน้อยมาก

1.6 วิเคราะห์ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 3.51 – 5.00 ผลการวิเคราะห์ของ
ผู้เชี่ยวชาญ ความเหมาะสมแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 4.95 อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด (ภาคผนวก ค)

2. การสร้างคู่มือแบบสังเกต และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมดำเนินการตามลำดับ
ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัย การสังเกตพฤติกรรม การบันทึกพฤติกรรม ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมของ
วิลาวลัย เพ็ญม่วง (2536 : 54) วันเพ็ญ ปลูกพันธ์ (2539 : 42) ชไมมณ ศรีสุรภัย (2540 : 36)
นุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2541 : 88) ศิริรัตน์ ชูชีพ (2544) และได้สังเกตพฤติกรรมทางสังคมของ
เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แล้วนำมาสร้างเกณฑ์การ
ประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมมือความเป็นเพื่อนการ

ช่วยเหลือความเห็นอกเห็นใจ และการไม่เห็นแก่ตัว โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดตัวเลข (Numerical Scales)

2.2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับคะแนน 2, 1 และ 0

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมด้วยตัวเอง

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมโดยคนอื่นแนะนำ

ระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมทางสังคม

2.3 สร้างคู่มือประกอบคำแนะนำในการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีส่วนประกอบคือ คำชี้แจง ขั้นตอนการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม หลักในการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ บทบาทของนักเรียน กระบวนการประเมินและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

2.4 การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ศึกษาหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และคู่มือหลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องเป้าหมายการจัดประสบการณ์ พฤติกรรม ความสามารถของเด็กปฐมวัยและพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี) แล้วนำมาสร้างเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมมือ ความเป็นเพื่อน การช่วยเหลือ ความเห็นอกเห็นใจและการไม่เห็นแก่ตัว โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่ากำหนดตัวเลข (Numerical Rating Scales)

2.4.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเบื้องต้นและแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความแสดงพฤติกรรมที่สังเกตและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำไปวิเคราะห์ (IOC) ผลการนำแบบประเมินไปวิเคราะห์ได้ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.80–1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก ก) แสดงว่าแบบประเมินมีความสอดคล้องระหว่างข้อความแสดงพฤติกรรมที่สังเกตและจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถนำมาใช้ได้ทุกข้อ

2.4.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองคือเด็กปฐมวัยกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 5 จำนวน 15 คน ที่ได้รับการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยใช้ผู้สังเกต 2 คนคือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย (ครูพี่เลี้ยง) ร่วมกันสังเกตเพื่อหาความเชื่อมั่นระหว่างผู้ให้คะแนน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) ผลการวิเคราะห์ได้ค่า RAI เท่ากับ 0.96 (ภาคผนวก ก)

2.4.4 นำแบบประเมินไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One – Group Pretest – Posttest Design)

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	สิ่งทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	O	X	O

2. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ทำการทดลองให้เหมาะสม

2.2 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์

2.3 จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม

จากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ได้จัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม แต่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแบบรวมทั้งชั้นเรียน จำนวน 30 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม และบันทึกการสังเกตโดยใช้อุปกรณ์ช่วยบันทึกคือ กล้องวิดีโอช่วยในการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยรวม 2 คน

2.4 ดำเนินการวิจัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยสังเกตพฤติกรรมทางสังคมจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ (Base Line) เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และสังเกตพฤติกรรมทางสังคมโดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเป็นกลุ่มอีก 5 สัปดาห์ รวมเป็น 6 สัปดาห์ แต่ละสัปดาห์จะเริ่มกิจกรรมตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมและบันทึกการสังเกตโดยใช้อุปกรณ์ช่วยบันทึกคือกล้องวิดีโอช่วยในการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย รวมเป็น 2 คน ดังตาราง 1 และตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ (Base line) เพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ในเวลา 1 สัปดาห์

วัน / วันที่	เวลา	กิจกรรม
วันจันทร์ วันที่ 15 มิถุนายน 2552	9.30 – 10.00	1. กิจกรรมการพิมพ์ภาพ กิจกรรมย่อยที่ 1 พิมพ์ภาพจากก้านกล้วย กิจกรรมย่อยที่ 2 พิมพ์ภาพจากใบไม้ (ใบจี่เหล็ก) กิจกรรมย่อยที่ 3 พิมพ์ภาพจากเปลือก หอยแครง กิจกรรมย่อยที่ 4 พิมพ์ภาพจากนิ้วมือตาม จินตนาการ กิจกรรมย่อยที่ 5 พิมพ์ภาพจากหลอดกาแฟ
วันอังคาร วันที่ 16 มิถุนายน 2552	9.30 – 10.00	2. กิจกรรมการฉีก ปะกระดาษสี กิจกรรมย่อยที่ 1 การฉีก ปะกระดาษสีเป็น รูปมะละกอ กิจกรรมย่อยที่ 2 การฉีก ปะกระดาษสีเป็น รูปต้นไม้ กิจกรรมย่อยที่ 3 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็น รูปผีเสื้อ กิจกรรมย่อยที่ 4 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็น รูปก้อนเมฆ กิจกรรมย่อยที่ 5 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็น รูปร่ม
วันพุธ ที่ 17 มิถุนายน 2552	9.30 – 10.00	3. กิจกรรมการปั้น กิจกรรมย่อยที่ 1 การปั้นผลไม้ด้วยดินน้ำมัน กิจกรรมย่อยที่ 2 การปั้นสมาชิกใน ครอบครัว

วัน/วันที่	เวลา	กิจกรรม
		กิจกรรมย่อยที่ 3 การปั้นสัตว์เลี้ยง กิจกรรมย่อยที่ 4 การปั้นรถไฟ กิจกรรมย่อยที่ 5 การปั้นเพื่อนสนิท
วันพฤหัสบดี วันที่ 18 มิถุนายน 2552	9.30 – 10.00	4. กิจกรรมการติด ปะ เมล็ดพืช กิจกรรมย่อยที่ 1 การติด ปะเมล็ดข้าวเปลือก เป็นรูปสี่เหลี่ยม กิจกรรมย่อยที่ 2 การติด ปะเมล็ดแตงโมเป็น รูปรังผึ้ง กิจกรรมย่อยที่ 3 การติด ปะเมล็ดฟักทอง เป็นรูปดอกมะลิ กิจกรรมย่อยที่ 4 การติด ปะเมล็ดกระถินเป็น รูปแก้วน้ำ กิจกรรมย่อยที่ 5 การติด ปะเมล็ดมะกล่ำ ตาตำ
วันศุกร์ วันที่ 19 มิถุนายน 2552	9.30 – 10.00	5. กิจกรรมการใช้สีน้ำ กิจกรรมย่อยที่ 1 การเป่าสี กิจกรรมย่อยที่ 2 การหยดสี กิจกรรมย่อยที่ 3 การตีสี กิจกรรมย่อยที่ 4 การพับสี กิจกรรมย่อยที่ 5 การชุบสีด้วยเงินเหรียญ

การสังเกตพฤติกรรมทางสังคมแบบปกติ (Base line) ใน 1 สัปดาห์ ผู้ดำเนินการวิจัย ได้จัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะในแต่ละวันแบ่งออกเป็นกิจกรรมย่อย 5 กิจกรรม โดยทำการ สาระดีให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนเลือกปฏิบัติตามกิจกรรมย่อยที่สนใจ โดยใช้เวลา ปฏิบัติกิจกรรม ๆ ละ 30 นาที จากนั้นในสัปดาห์ที่ 2-6 จึงได้ดำเนินการจัดประสบการณ์ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเป็นกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 6 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ในเวลา 5 สัปดาห์

สัปดาห์ที่/วัน/วันที่	เวลา	กิจกรรม
2 / จันทร์ / 22 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	1.1 การพิมพ์ภาพจากก้านกล้วย
2 / อังคาร / 23 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	1.2 การพิมพ์ภาพจากใบไม้
2 / พุธ / 24 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	1.3 การพิมพ์ภาพจากเปลือกหอยแครง
2 / พฤหัสบดี / 25 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	1.4 การพิมพ์ภาพจากนิ้วมือตามจินตนาการ
2 / ศุกร์ / 26 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	1.5 การพิมพ์ภาพจากหลอดกาแฟ
3 / จันทร์ / 29 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	2.1 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็นรูปมะละกอ
3 / อังคาร / 30 มิ.ย. 2552	9.30-10.00	2.2 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็นรูปต้นไม้
3 / พุธ / 1 ก.ค. 2552	9.30-10.00	2.3 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็นรูปผีเสื้อ
3 / พฤหัสบดี / 2 ก.ค. 2552	9.30-10.00	2.4 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็นรูปก้อนเมฆ
3 / ศุกร์ / 3 ก.ค. 2552	9.30-10.00	2.5 การฉีก ปะ กระดาษสีเป็นรูปร่ม
4 / จันทร์ / 6 ก.ค. 2552	9.30-10.00	3.1 การปั้นผลไม้ด้วยดินน้ำมัน
4 / อังคาร / 7 ก.ค. 2552	9.30-10.00	3.2 การปั้นสมาชิกในครอบครัว
4 / พุธ / 8 ก.ค. 2552	9.30-10.00	3.3 การปั้นสัตว์เลี้ยง
4 / พฤหัสบดี / 9 ก.ค. 2552	9.30-10.00	3.4 การปั้นรถไฟ
4 / ศุกร์ / 10 ก.ค. 2552	9.30-10.00	3.5 การปั้นเพื่อนสนิท
5 / จันทร์ / 13 ก.ค. 2552	9.30-10.00	4.1 การติด ปะ เมล็ดข้าวเปลือกเป็นรูปสี่เหลี่ยม
5 / อังคาร / 14 ก.ค. 2552	9.30-10.00	4.2 การติด ปะ เมล็ดแดงโมเป็นรูปรังผึ้ง
5 / พุธ / 15 ก.ค. 2552	9.30-10.00	4.3 การติด ปะ เมล็ดฟักทองเป็นรูปดอกมะลิ
5 / พฤหัสบดี / 16 ก.ค. 2552	9.30-10.00	4.4 การติด ปะ เมล็ดกระถินเป็นรูปแก้วน้ำ
5 / ศุกร์ / 17 ก.ค. 2552	9.30-10.00	4.5 การติด ปะ เมล็ดมะกล่ำตาดำ
6 / จันทร์ / 20 ก.ค. 2552	9.30-10.00	5.1 การเป่าสี
6 / อังคาร / 21 ก.ค. 2552	9.30-10.00	5.2 การหยดสี
6 / พุธ / 22 ก.ค. 2552	9.30-10.00	5.3 การขีดสี

สัปดาห์ที่/วัน/วันที่	เวลา	กิจกรรม
6/พฤษภาคม / 23 ก.ค. 2552	9.30-10.00	5.4 การพับสี่
6/ศุกร์อังคาร / 24 ก.ค. 2552	9.30-10.00	5.5 การชูดสี่ด้วยเงินเหรียญ

5. ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยโดยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยใช้ควบคู่กับแผนการประสบการณ์ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
ขั้นนำ (5 นาที)

1. นำสู่กิจกรรมโดยการร้องเพลง คำคล้องจอง นิทาน หรือการใช้สื่อประกอบเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและสร้างความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

2. ครูแนะนำ วัสดุ อุปกรณ์ และสาธิตการทำกิจกรรมใหม่ที่ครูเตรียมไว้และสร้างสถานการณ์ปัญหาโดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและร่วมมือกันในการทำกิจกรรม

3. อธิบายข้อตกลงเบื้องต้นในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งอาจมีสื่อ หรืออุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก

ขั้นดำเนินการกิจกรรม (30 นาที)

1. เด็กนั่งตามกลุ่มของตนเองกลุ่มละ 6 คน สำหรับทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. เด็กแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเด็ก ๆ สามารถปรึกษาหารือ และทำผลงานร่วมกันภายในกลุ่ม

3. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้ทุกคนภายในกลุ่มเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาดให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป (5 นาที)

เด็กแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่กลุ่ม โดยครูกระตุ้นด้วยการใช้คำถามเกี่ยวกับกระบวนการทำงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้างและช่วยกันแก้ปัญหาอย่างไร การที่ได้ทำงานร่วมกันมีผลดีอะไรเพื่อนำไปสู่การสรุปผลการจัดกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแต่ละครั้ง

บทบาทครู

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม

2. อธิบายข้อตกลงเบื้องต้น สร้างความเข้าใจและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งกับเด็กให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติแนะนำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้

3. ครูสร้างสถานการณ์ปัญหาจากสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เตรียมไว้ เพื่อกระตุ้นให้เด็ก ร่วมกันวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม

4. เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความคิดและจินตนาการของเด็ก ภายในกลุ่ม

5. สังเกตและเชิญชวนให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรม กระตุ้นและให้แรงเสริม ขณะที่ เด็กทำงานและใช้คำถาม พุศุคยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมในด้านความร่วมมือ ความเป็นเพื่อน การช่วยเหลือ ความเห็นอกเห็นใจและความไม่เห็นแก่ตัว การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนนั้น ครูจะสังเกตพฤติกรรมที่ละอย่างจนครบทั้ง 5 อย่างในแต่ละกิจกรรม

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในชั้นการทำกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกต พฤติกรรมทางสังคม

6. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ห้อง 6 โดยการใช้การจัดกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมแล้วจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็น กลุ่มจากวันจันทร์ถึงวันศุกร์ รวมเวลาเป็น 6 สัปดาห์

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้อุปกรณ์ช่วยบันทึกพฤติกรรม ของนักเรียนคือกล้องวิดีโอ เพื่อบันทึกภาพพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน จากนั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งมีหลักการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ผู้สังเกตจำนวน 2 คน ผู้วิจัยมีหลักในการเลือกผู้ช่วยวิจัยคือ เป็นครูพี่เลี้ยงซึ่งมี ประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัยมาแล้ว 3 ปี

2. เก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline) ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ (ก่อน การทดลอง) เป็นเวลา 1 สัปดาห์

3. ทำการบันทึกแบบพฤติกรรมทางสังคมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็น กลุ่ม (ระหว่างการทดลอง) เป็นเวลา 5 สัปดาห์ การจัดกิจกรรมแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน สังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมที่ละกลุ่ม ๆ ละ 30 นาที โดยทำการสังเกต

ทีละกลุ่ม การจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์จะใช้สัปดาห์ละกิจกรรม

4. ในการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยรวมผู้สังเกตจำนวน 2 คน ทำการสังเกตเด็กเป็นกลุ่มพร้อมกันทั้งกลุ่ม จำนวน 6 คน สังเกตเด็กเป็นรายบุคคลพร้อมกัน ในช่วงเวลาเดียวกัน

5. เมื่อสิ้นสุดในแต่ละสัปดาห์ นำข้อมูลแต่ละกิจกรรมมาวิเคราะห์ทางสถิติ เปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานทุกด้าน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังจากจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เป็นช่วงระยะเวลา 1 สัปดาห์

6. การฝึกผู้ช่วยผู้วิจัย

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ฝึกการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคม ดังนี้

6.1 ให้ศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสังเกต

6.2 ให้ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะพฤติกรรมทางสังคม และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมให้ตรงกันเพื่อสามารถบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมให้เข้าใจตรงกัน

6.3 ฝึกการสังเกตและบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่ม

ตัวอย่าง

6.4 ฝึกการสังเกตจริงในช่วงที่ผู้วิจัยทดลองใช้ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยร่วมกัน สังเกต จำนวน 2 คน สังเกตและบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม จากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 5 จำนวน 15 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต (สุรวาท ทองบุ,

2550 : 105)

7. การบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม ถ้าในช่วงเวลาที่ทำการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมและช่องระดับพฤติกรรมทางสังคม ตรงกับพฤติกรรมทางสังคมข้อใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ๆ

8. การบันทึกคะแนนและการให้คะแนนของแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมเป็น 2, 1 และ 0 ถ้าเกิดพฤติกรรมทางสังคมซ้ำ ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเดิม ตามจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรม โดยทำการบันทึก ดังนี้

ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมด้วยตนเอง

ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมโดยคนอื่น

แนะนำ

ช่องระดับคะแนน 0 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมทางสังคม

9. การให้คะแนน

9.1 ในช่วงเวลาที่สังเกตเด็ก เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมตรงกับข้อใด และช่องระดับคะแนนใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ถ้าเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมซ้ำในข้อ และระดับคะแนนเดิมให้ทำเครื่องหมาย ✓ ซ้ำลงในช่องนั้นตามจำนวนครั้งที่ซ้ำ

9.2 ถ้าพบเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับใดก็ให้คะแนนเท่ากับช่องระดับนั้น ถ้าพบเครื่องหมาย ✓ ซ้ำในข้อใดและช่วงระดับคะแนนใดให้นำคะแนนที่ซ้ำคูณกับช่องระดับคะแนนในช่องนั้น เช่น ในช่องระดับคะแนน 2 แสดงพฤติกรรมซ้ำ 3 ครั้ง รวมคะแนนเท่ากับ 6 เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประเมิน

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประเมินแต่ละคน

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญและผู้ประเมิน

1.2 ดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน : RAI โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2552 : 284 - 285)

$$\text{สูตร RAI} = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I-1)}$$

เมื่อ N แทน กลุ่มตัวอย่าง

K แทน พฤติกรรมที่เหมือนกัน

R_{1kn}	แทน	การประเมินของผู้ประเมินคนที่ 1
R_{2kn}	แทน	การประเมินของผู้ประเมินคนที่ 2
K	แทน	พฤติกรรมที่ k
N	แทน	กลุ่มตัวอย่างคนที่ n

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2552 : 311)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2552 : 313)

$$\text{สูตร} \quad S = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรม โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

สูตรที่ใช้คำนวณค่า t

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน